

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DLXXVII. ad annum DXC.

Parisiis, 1644

Epistola XXXVIII. Gregorii Papae I. Ad Ioannem Episcopvm
Constantinopolitanvm. De pace sanctae ecclesiae ab eo per vniuersalis
nomen turbata. De Synodo per Pelagium papam cassata. Exemplum
proponit ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15221

stræ beatitudinis mentem omni consolatione repleat, & indignum me aliquando ab his quæ patior malis quiescere pro vestra intercessione concedat. Amen. Gratia. Quæ videlicet verba de scriptis vestris accepta, idcirco in meis epistolis pono, vt de sancto Ignatio vestra beatitudo cognoscat, quia non solum vester est, sed etiam noster. Sicut enim magistrum eius apostolorum principem habemus communem, ita quoque eiusdem principis discipulum nullus nostrum habeat priuatum. Benedictionem autem vestram qua debuimus mente suscepimus, bene redolentem, bene sapientem. Et omnipotenti Deo gratias agimus, quia & odora sunt & sapor a quæ agitis, quæ dicitis, quæ datis. De vita igitur vestra dicamus pariter, dicamus omnes: *Gloria in excelsis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis.*

Luc 2.

EPISTOLA XXXVIII.

GREGORII PAPÆ I.

AD IOANNEM EPISCOPVM CONSTANTINOPOLITANVM.

De pace sanctæ ecclesiæ ab eo per vniuersalis nomen turbata. De Synodo per Pelagium papam cassata. Exemplum proponit diaboli contra Deum superbientis. Et de superbia eius nimia.

Gregorius Ioanni episcopo Constantinopolitano.

Ioan. diac.
libro 3. cap.
54.

Eo tempore quo fraternitas vestra in sacerdotalem honorem prouecta est, quantam ecclesiarum pacem atque concordiam inuenerit recolit. Sed quo ausu, quoque tumore, nescio nouum sibi conata est nomen arripere, unde omnium fratrum corda potuissent ad scandalum peruenire. Qua in re vehementer admiror, quia ne ad episcopatum venire potuisses, fugisse velle te memini: quem tamen adeptum ita exercere desideras, ac si ad eum ambizioso desiderio cucurrisses. Qui enim indignum te esse fatebaris, vt episcopus dici debuisses, ad hoc quandoque perductus es, vt despectis fratribus episcopus appetas solus vocari. Et quidem hac de re sanctæ memoriæ decessoris mei Pelagii graua ad sanctitatem vestram scripta transmissa sunt. In quibus Synodi, quæ apud vos de fratris quondam & confacerdotis nostri Gregorii causa congre-

gata est, propter nefandum elationis vocabulum, acta dissoluit: & archidiaconum, quem iuxta morem ad vestigia dominorum transmiserat, Missarum vobiscum solennia celebrare prohibuit. Post eius vero obitum, cum indignus ego ad ecclesiæ regimen adductus sum, & ante per alios responsales meos, & nunc per communem filium meum Sabinianum diaconum alloqui fraternitatem vestram, vt a tali se præsumptione compesceret, non equidem scripto, sed nudo sermone curavi. Et si emendari nollet, eum Missarum solennia cum fraternitate vestra celebrare prohibui, vt sanctitatem vestram prius sub quadam verecundiæ reuerentia pulsarem; quatenus si emendari nefandus ac profanus tumor verecunde non posset, tunc ad ea debuisset quæ sunt districta atque canonica perueniri. Et quia refecanda vulnera prius leui manu palpanda sunt; rogo, deprecor, & quanta possum dulcedine exposco, vt fraternitas vestra cunctis sibi adulantibus, atque erroris nomen deferentibus contradicat, nec stulto ac superbo vocabulo appellari consentiat. Vere enim flens dico, atque ex intimo viscerum dolore peccatis meis deputo, quod ille meus frater nuncusque ad humilitatem reduci non valuit, qui ad hoc in episcopatus gradu constitutus est, vt aliorum animas ad humilitatem reducat: quod ille, qui veritatem docet alios, semetipsum docere, nec me quoque deprecante consensit. Perpende, rogo, quia in hac præsumptione temeraria pax totius turbatur ecclesiæ, & gratiæ contradicitur communiter omnibus effusæ; in qua nimirum ipse tantum crescere poteris, quantum penes temetipsum decreueris, tantoque maior efficeris, quanto te a superbi & stulti vocabuli vsurpatione restringis, atque intantum proficis, inquantum tibi non studueris derogando fratribus arrogare. Humilitatem ergo, frater carissime, totis visceribus dilige, per quam cunctorum fratrum concordia, & sanctæ vniuersalis ecclesiæ vnitas valeat custodiri. Certe Paulus apostolus cum audiret quosdam dicere: *Ego sum Pauli, ego Apollo, ego vero Cephæ*, ^{1. Cor. 1.} hanc dilacerationem corporis dominici, per quam membra eius aliis quodammodo se capitibus sociabant, vehementissime perhorrescens exclamauit, dicens: *Numquid* ^{Ibidem.} *Paulus pro vobis crucifixus est: aut in nomine Pauli baptizati*

estis? Sic ergo ille membra dominici corporis certis extra Christum quasi capitibus, & ipsis quidem apostolis subiici particulariter euitauit: tu quid Christo vniuersalis sanctæ ecclesiæ capiti in extremi iudicii es dicturus examine, qui cuncta eius membra tibimet conaris vniuersalis appellatione supponere? Quis, rogo, in hoc tam peruerso vocabulo, nisi ille ad imitandum proponitur, qui despectis angelorum legionibus secum socialiter constitutis, ad culmen conatus est singularitatis erumpere, vt & nulli subesse, & solus omnibus præesse videretur? Qui etiam dixit:

Isa. 14.

In cælum conscendam: super astra cæli exaltabo solium meum. Sedebo in monte testamenti, in lateribus Aquilonis. Ascendam super altitudinem nubium, similis ero Altissimo. Quid enim fratres tui omnes vniuersalis ecclesiæ episcopi, nisi astra cæli sunt? Quorum vita simul & lingua inter peccata erroresque hominum quasi inter noctis tenebras lucent. Quibus dum cupis temetipsum vocabulo elationis præponere, eorumque nomen tui comparatione calcare, quid aliud dicis, nisi: In cælum conscendam: super astra cæli exaltabo solium meum?

An non vniuersi episcopi nubes sunt, qui & verbis prædicationis pluunt, & bonorum operum luce & miraculis coruscant? Quos dum vestra fraternitas despiciens sub se premere conatur, quid aliud dicit, nisi hoc quod ab antiquo hoste dicitur: *Ascendam super altitudinem nubium*? Quæ cuncta ego cum flens conspicio, & occulta Dei iudicia pertimesco, augentur lacrymæ, gemitus se in meo corde non capiunt, quod ille vir sanctissimus domnus Ioannes, tantæ abstinentiæ, atque humilitatis, suorum familiarium seductione linguarum ad tantam superbiam erupit, vt in appetitu peruersi nominis illi esse conetur similis, qui dum superbe esse similis Deo voluit, etiam donatæ similitudinis gratiam amisit, & ideo veram beatitudinem perdidit, quia falsam gloriam quæsiuit. Certe Petrus apostolus primum membrum sanctæ & vniuersalis ecclesiæ est. Paulus, Andreas, Ioannes, quid aliud quam singulare sunt plebium capita? & tamen sub vno capite omnes membra sunt ecclesiæ. Atque, vt cuncta breui cingulo locutionis adstringā, sancti ante legem, sancti sub lege, sancti sub gratia, omnes hi perficientes corpus Domini, in membris sunt ecclesiæ constituti, & nemo se vnquam vniuersalem vo-

care

care voluit. Vestra autem sanctitas agnoscat quantum apud se tumeat, quæ illo nomine vocari appetit, quo vocari nullus præsumpsit, qui veraciter sanctus fuit. Numquid non, sicut vestra fraternitas nouit, per venerandum Calchedonense Concilium huius apostolicæ sedis antistites, cui Deo disponente deferuio, vniuersales oblato honore vocati sunt? Sed tamen nullus vnquam tali vocabulo appellari voluit, nullus sibi hoc temerarium nomen arripuit: ne si sibi in pontificatus gradu gloriâ singularitatis arriperet, hanc omnibus fratribus denegasse videretur. Sed hæc scio, quia vestræ sanctitati ab illis oriuntur, qui vobis deceptiosa familiaritate deferuiunt: contra quos peto, vt vestra fraternitas solerter inuigilet, nec se eorum verbis fallendum præbeat. Tanto enim maiores hostes credendi sunt, quanto magis laudibus adulantur. Relinque tales, etsi omnino decepturi sunt, saltem terrenorum hominum & non sacerdotum corda decipiant. *Sine mortuos sepelire mortuos suos.* Vos autem cum Propheta dicite: *Auertantur statim erubescetes, qui dicunt mihi, euge, euge.* Et rursus: *Oleum autem peccatoris non impinguet caput meum.* Vnde & bene quidam sapiens admonet: *Multi sint pacifici tui, consiliarius autem sit vnus tibi de mille. Corrumunt enim bonos mores colloquia mala.* Antiquus enim hostis cum robusti cor irrumperere non valet, subiectas & infirmas personas quærit, & quasi contra alta mœnia scalis apposisit ascendit. Sic Adam per subiectam mulierem decepit. Sic beato Iob, cum filios occidit, infirmam mulierem reliquit, vt qui eius cor per se minime poterat, saltem si posset per mulieris verba penetraret. Quicumque ergo iuxta vos infirmi, ac sæculares sunt, in sua semper persuasione atque adulatione frangantur: quia inde æternas Dei inimicitias pariunt, vnde ipsi peruersi amatores videntur. Certe olim clamabatur per apostolū Ioannem: *Filioli, nouissima hora est, secundum quod Veritas prædixit. Pestilentia & gladius per mundum sæuit, gentes insurgunt in gentes, terra concutitur, orbis cum habitatoribus suis terra dehiscente sorbetur. Omnia enim quæ prædicta sunt, sunt. Rex superbiæ prope est, & quod dici nefas est, sacerdotum est præparatus exitus: quia ceruici militant elationis, qui ad hoc positi fuerant vt ducatum præberent humilitatis.* Sed hac in re, etiamsi nostra

lingua minime contradicat, illius virtus contra elationem in ultionem erigitur, qui superbiæ vitio per semetipsum specialiter aduersatur. Hinc enim scriptum est:

Jacob. 4. *Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam.* Hinc rursus dicitur: *Immundus est apud Deum qui exaltat cor.* Hinc

Ecc. 10. *contra superbientem hominem scriptum est: Quid super-*

Luc. 14. *bis terra, & cinis?* Hinc per semetipsam Veritas dicit: *Omnis qui se exaltat humiliabitur.* Quæ ut nos ad viam vitæ per humilitatem reduceret, in semetipsa dignata est quod

Matth. 11. *nos admonet demonstrare, dicens: Discite a me quia mitis sum & humilis corde.* Ad hoc namque Vnigenitus Dei Filius formam infirmitatis nostræ suscepit: ad hoc inuisibilis, non solum visibilis, sed etiam despectus apparuit: ad hoc contumeliarum ludibria, illusionum probra, passionum tormenta tolerauit, ut superbum non esse hominem doceret humilis Deus. Quanta igitur humilitatis virtus est, propter quam solam veraciter edocendam, is qui sine æstimatione magnus est, usque ad passionem mortis factus est paruus? Quia enim originem perditionis nostræ se præbuit superbia diaboli, instrumentum redemptionis nostræ inuenta est humilitas Dei. Hostis quippe noster inter omnia conditus, videri supra omnia voluit elatus. Redemptor autem noster magnus manens supra omnia, fieri inter omnia dignatus est paruus. Quid ergo nos episcopi dicimus, qui honoris locum ex Redemptoris nostri humilitate suscepimus, & tamen superbiam hostis ipsius imitatur? Ecce nouimus creatorem nostrum de suæ celsitudinis culmine, ut humano generi daret gloriam, descendisse, & nos de infimis creati, de fratrum minoratione gloriam querimus. Humiliauit se usque ad nostrum puluerem Deus, & in cælos os suum ponit, & super terram lingua pertransit puluis humanus, & non erubescit: non metuit extolli

Iob. 25. *homo putredo, & filius hominis vermis.* Reducamus ad animum, frater carissime, hoc quod per sapientissimum

Ecc. 12. *Salomonem dicitur: Ante tonitruum præbit coruscatio, & ante ruinam exaltabitur cor.* Vbi e diuerso subiungitur: *Ante gloriam humiliabitur.* Humiliemur ergo in mente, si ad solidam conamur venire celsitudinem. Nequaquam per elationis fumum oculi cordis obscurentur, qui quanto magis excreuerit, tanto celerius euanescit. Pensemus quid nos præ-

cepta admoneant Redemptoris nostri dicentis: *Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum cælorum.* Hinc etiam per prophetam dicit: *Super quem requiescet Spiritus meus, nisi super humilem & quietum, & tremmentem sermones meos?* Certe cum Dominus ad humilitatis viam adhuc infirmantium discipulorum corda reduceret, dixit: *Si quis vult inter vos primus esse, erit omnium minimus.* Qua in re aperte cognoscitur, quoniam ille veraciter sublimis est, qui in suis cogitationibus humiliatur. Formidemus ergo in illorum numerum adscribi, qui primas in synagogis cathedras quærunt, & salutationes in foro, & vocari ab hominibus Rabbi. Quo contra discipulis Dominus dicit: *Vos autem nolite vocari Rabbi: unus enim magister vester est, vos autem omnes fratres estis. Et patrem nolite vocare vobis super terram: unus est enim Pater vester.* Quid ergo, frater carissime, in illo terribili examine venientis iudicis dicturus es, qui non solum pater, sed etiam generalis pater in mundo vocari appetis? Caueatur ergo maiorum praua suggestio, fugiatur omnis instigatio diaboli. Oportet quidem ut veniant scandala: verumtamen vae homini illi per quem scandalum venit. Ecce ex hoc nefando elationis vocabulo ecclesia scinditur: fratrum omnium corda ad scandalum prouocantur. Numquidnam mente excidit quod Veritas dicit: *Qui scandalizauerit unum de pusillis istis, qui in me credunt, expedit ei ut suspendatur mola asinaria in collo eius, & demergatur in profundum maris?* Scriptum vero est: *Caritas non quærit quæ suæ sunt.* Ecce vestra fraternitas sibi arrogat etiam aliena. Rursus scriptum est: *Honore inuicem præuenientes.* Et tu conaris eum omnibus tollere, quem tibi illicite desideras singulariter vsurpare. Vbi est, frater carissime, quod scriptum est: *Pacem habete cum omnibus & sanctimoniam, sine qua nemo videbit Deum?* Vbi est quod scriptum est: *Beati pacifici, quoniam filii Dei vocabuntur?* Considerare vos conuenit, ne qua radix amaritudinis sursum germinans impediatur, & per illam coinquentur multi. Quod tamen si considerare negligimus, contra tantæ elationis tumorem iudicia superna vigilabunt. Et nos quidem in quos talis tantaque per ausum nefariû culpa committitur, seruamus quod Veritas præcepit, dicens: *Si peccauerit in te frater tuus, vade, & corripe eum inter te & ipsum solum. Si te audierit, lucratus eris fratrem tuum. Si autem te non audierit,*

adhibe tecum adhuc unum vel duos, ut in ore duorum vel trium testium stet omne verbum: quod si non audierit eos, dic ecclesiæ. Si autem ecclesiæ non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus. Ego itaque per responsales meos semel & bis verbis humilibus hoc quod in tota ecclesiâ peccatur corripere studui: nunc per meipsum scribo. Quidquid facere humiliter debui non omisi. Sed si in mea correptione despicior, restat ut ecclesiâ debeam adhibere. Hæc itaque dicens, omnipotens Deus fraternitati vestræ indicet, quanto circa vos amore constringor; quantumque in hac causâ non contra vos, sed pro vobis lugeo. In qua tamen præceptis evangelicis, institutionibus Canonum, utilitatibus fratrum personam præponere non possum, nec eius quem multum amo. Scripta autem sanctitatis vestræ dulcissima atque suavissima de causâ presbyterorum Ioannis & Athanasii suscepi, de qua vobis in subsequen- tibus domino adiuuante respondebo, quia sub tantis tribulationibus circumfusus barbarorum gladiis premor, ut, non dico multa tractare, sed mihi respirare vix liceat. Data Kalendis Ianuarii indictione xiii.

EPISTOLA XXXIX.

GREGORII PAPÆ I.

AD SABINIANVM DIACONVM.

De superbia Ioannis episcopi vitanda.

Gregorius Sabiniano diacono.

Ioan. diac.
lib. 3. cap.
55.

DE causâ fratris nostri viri reuerendissimi Ioannis episcopi Constantinopolitani duas epistolas facere nolui. Sed vna breuiter facta est, quæ vtrumque habere videretur admixtum, id est, & rectitudinem & blandimentum. Tua itaque dilectio eam epistolam, quam nunc direxi, propter voluntatem imperatoris dare studeat. Nam de subsequenti talis alia transmittitur, de qua eius superbia non latetur. Ad hoc enim usque peruenit, ut sub occasione Ioannis presbyteri gesta huc transmitteret, in quibus se pene per omnem versum οἰκουµενικὸν patriarcham nominaret. Sed spero in omnipotentem Deum, quia hypocrisis illius superna maiestas soluet. Miror autem quomodo dilectionem tuam fallere potuit, ut permitteres domno